

بموجب ماده ۴ قانون اصول تشکیلات دادگستری رد مدعی العموم از طرف مدعی خصوصی جایز نیست ولی بموجب ماده ۳۳۵ همان قانون^۱ مدعی العموم باید در مورد رد استعفانداد متهم یا مدعی خصوصی میتواند بعد مدعی العموم استیناف شکایت نماید و اگر استعفانداد متهم یا مدعی خصوصی میتواند بعد مدعی العموم بینی نشده و بالجمله از مواد مزبور ممکنست استنباط ترد که متهم یا مدعی خصوصی نمیتواند مدعی العموم را رد نمایند.

راجح باصل دیگری که مدعیان عمومی اگر توانستند دعوی خود را ثابت نمایند محکوم بجهرا نضر و زبان هتّهم نمیشوند و از بابت مخارج محاکمه هم نباید چیزی باو بپردازند.

اصل مزبور نیز از مطالعه کلی در قوانین جزائی و مخصوصاً مطالعه در قانون اصول محاکمات جزائی استنباط میشود چنانکه از ماده ۵۰۰ قانون مزبور که بموجب آن مدعی خصوصی میتواند مخارج عدیه را که برداخته از مقصر مطالبه نماید و ماده ۱۵۰ که بموجب آن متهم در صورتیکه برائت حاصل نمود^۲ و مدعی خصوصی بی حق شد مخارج بهده مدعی خصوصی است معلوم میگردد که مطالبه خسارت و مخارج از طرف مدعی خصوصی و هتّهم نسبت بیکدیکر ممکن است در صورتیکه در هیچ یک از مواد قانون اصول محاکمات جزائی بمتهم چنین حقی داده نشده که در صورت برائت بتواند جبرات ضرر و زیان خود را آن مدعی العموم بخواهد. از شرحی که فوقاً بیان شد، معلوم میگردد همان اصولیکه در قانون فرانسه نسبت بدادسرها (ادارات مدعیان عمومی) رعایت میشود بموجب قوانین ماهم نسبت به ادارات مدعیان عمومی رعایت میگردد.

تشکیلات دادرسها و تقسیمات آنها:

بموجب ماده ۵۳ قانون اصول تشکیلات دادگستری، دادرس دارای سه شعبه است.

۱ - شعبه دیوان کشور.

۲ - شعبه دادگاه استان.

۳ - شعبه دادگاه شهرستان

- ۱ - دادرسای دیوان کشور : دادرسای مزبور تشکیل میشود از : مدعی العموم کل (دادستان دیوان کشور) و یکنفر معاون اول و بعده لازم معاون دوم (دادیار دیوان کشور)
- ۲ - دادرسای استان : دادرسای مزبور تشکیل میشود از : مدعی العموم اول (دادستان استان) و یکنفر وکیل عمومی برای هر شعبه.
- ۳ - دادرسای شهرستان : دادرسای مزبور تشکیل میشود : از مدعی العموم ابتدائی (دادستان شهرستان) که بعده لازم وکیل عمومی خواهد داشت.

بموجب قسمت اخیر ماده ۷ قانون اصول تشکیلات دادگستری کلیه ضابطین عدیله و همچنین کلیه اشخاصیکه بموجب قانون باید یکی از وظایف مربوطه بضابطین عدیله را انجام دهند تحت نظارت و هدایت مدعی العموم استیناف انجام وظیفه مینمایند.

ضابطین عدیله بموجب ماده ۹ قانون اصول محاکمات جزائی عبارت از مأمورین هستند که مکلفند بتفتيش و کشف جرائم (حنجه و جنایت) و همچنین باید اقداماتی که برای جلوگیری از فرار یا «خفی شدن» مجرم با منهم لازم است بعمل آورند.

ضابطین عدیله بر ترتیب ذیل تقسیم میشوند :

اول - مدعی العموم ابتدائی و معاونین اوست فرنگی

دوم - مستنطق (بازرس) حاج علوم انسانی

سوم - کمیرهای پلیس و قائم مقام آنان .

چهارم - صاحبمنصبان و رؤسای بیکار دژاندارم (نگهبانی)

مدعی العموم رئیس ضابطین عدیله محسوب میشود ولی مأموریت مخصوص و و عده او تعقیب امور جزائی است . وظائف مدعیان عمومی را ترد محاکم خلاف کمیرهای پلیس انجام میدهند یعنی آنها هستند که مأموریت دارند امور خلاف را ترد محاکم مزبور تعقیب نمایند و از مطالعه مواد مربوطه در قانون اصول تشکیلات دادگستری و قانون اصول محاکمات جزائی این مطلب معلوم میگردد